Európsky parlament
2024-2029

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

2025/2183(INI)

20.11.2025

NÁVRH SPRÁVY

o európskom semestri pre koordináciu hospodárskych politík: priority v oblasti zamestnanosti a sociálnych vecí – výročná správa 2026
(2025/2183(INI))

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

Spravodajkyňa: Nela Riehl

OBSAH

strana

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU 3

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o európskom semestri pre koordináciu hospodárskych politík: priority v oblasti zamestnanosti a sociálnych vecí – výročná správa 2026

(2025/2183(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na článok 3 Zmluvy o Európskej únii,

– so zreteľom na články 9, 121, 148 a 149 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),

– so zreteľom na Európsky pilier sociálnych práv (EPSP) vyhlásený a podpísaný Európskym parlamentom, Radou a Komisiou 17. novembra 2017,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z XX novembra 2026 s názvom Ročný prieskum udržateľného rastu na rok 2026,

– so zreteľom na návrh Komisie z XXX 2026 na spoločnú správu Komisie a Rady o zamestnanosti,

– so zreteľom na odporúčanie Komisie z XXX 2026 na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny,

– so zreteľom na správu Komisie z XXX 2026 s názvom Správa o mechanizme varovania na rok 2025,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z XX. novembra 2026 s názvom Návrhy rozpočtových plánov na rok 2025: celkové posúdenie,

– so zreteľom na správu Maria Draghiho o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti, ktorá bola uverejnená v septembri 2024,

– so zreteľom na správu Enrica Lettu s názvom Oveľa viac než len trh, ktorá bola uverejnená v apríli 2024,

– so zreteľom na správu skupiny na vysokej úrovni o budúcnosti sociálnej ochrany a sociálneho štátu v EÚ bola uverejnená v januári 2023.

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci (A10-0000/2025),

A. keďže v júni 2025 bola miera nezamestnanosti v EÚ na úrovni 5,9 %, zatiaľ čo nezamestnanosť mladých ľudí zostáva vysoká na úrovni 14,7 %; keďže vyššie úrovne zamestnanosti nie sú v plnej miere vyvážené kvalitou pracovných miest, zvyšovaním miezd a rastom produktivity;

B. keďže európsky semester zostáva ústredným nástrojom koordinácie hospodárskej a fiškálnej politiky, politiky zamestnanosti a sociálnej politiky v celej EÚ, a preto ponúka príležitosť systematickejšie začleňovať sociálnu, environmentálnu a medzigeneračnú spravodlivosť do makroekonomického riadenia;

C. keďže v roku 2024 bolo 21 % obyvateľov EÚ ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením; keďže sa nedosiahol dostatočný pokrok pri plnení cieľa znížiť do roku 2030 počet detí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením o 5 miliónov;

D. keďže zmena klímy a ničenie životného prostredia prehlbujú nerovnosti a postihujú najzraniteľnejšie skupiny; keďže sa očakáva, že prechod na klimatickú neutralitu vytvorí približne 2,5 milióna ďalších pracovných miest;

E. keďže tlaky na náklady na bývanie a vysoké ceny energie predstavujú pre domácnosti značnú záťaž, ale politika bývania je v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny často nedostatočne zastúpená;

F. keďže EÚ čelí pretrvávajúcemu nedostatku pracovníkov a zručností v dôsledku viacerých faktorov vrátane nízkej kvality pracovných miest;

G. keďže z údajov vyplýva, že vo väčšine členských štátov je potrebné väčšie úsilie na dosiahnutie cieľa 60 % dospelých zúčastňujúcich sa na vzdelávaní a odbornej príprave do roku 2030; keďže integrovaný prístup ku koordinácii politík v rámci európskeho semestra poskytuje rámec na smerovanie potrebných investícií do rozvoja ľudského kapitálu, systémov vzdelávania a odbornej prípravy;

H. keďže dodatočné investičné potreby do sociálnej infraštruktúry sa odhadujú na 192 miliárd EUR ročne, a to aj do cenovo dostupného bývania, zdravotnej a dlhodobej starostlivosti, vzdelávania a celoživotného vzdelávania[1]; keďže je potrebné ďalšie úsilie o meranie nedostatku sociálnych investícií v EÚ, ako aj hospodárskej návratnosti sociálnych investícií;

1. zdôrazňuje konkurenčnú výhodu investovania do sociálneho modelu EÚ; žiada, aby sa odporúčania skupiny na vysokej úrovni pre budúcnosť sociálnej ochrany a sociálneho štátu, ako aj odporúčania z Lettovej a Draghiho správy začlenili do procesu európskeho semestra; víta začlenenie Európskeho piliera sociálnych práv do rámca správy hospodárskych záležitostí a vyzýva členské štáty, aby využili možnosť predĺženia obdobia úprav na investovanie do priorít Európskeho piliera sociálnych práv; žiada, aby sa integrovaný rámec správy zohľadnil vo vnútorných procesoch inštitúcií EÚ so zapojením ich hospodárskych a sociálnych orgánov v rovnakej miere;

2. domnieva sa, že Komisia a Rada by mali zintenzívniť svoje úsilie o vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv; žiada, aby ciele akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv boli zakotvené v jadre európskeho semestra tým, že sa stanú referenčnými hodnotami v posúdeniach európskeho semestra;

[1] Pracovný dokument útvarov Komisie z 27. mája 2020 s názvom Identifikácia potrieb obnovy Európy (SWD(2020) 098), ktorý je sprievodným dokumentom k oznámeniu Komisie s názvom Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie (COM(2020) 456).

3. víta ambíciu Komisie odstrániť chudobu do roku 2050 a jej zámer navrhnúť akt o kvalitných pracovných miestach; zdôrazňuje potrebu súdržnosti medzi európskym semestrom, opatreniami nadväzujúcimi na akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv a týmito nadchádzajúcimi nástrojmi s merateľnými cieľmi a zodpovedajúcimi odporúčaniami pre jednotlivé krajiny;

4. víta trvalé začlenenie rámca sociálnej konvergencie do európskeho semestra; zdôrazňuje jeho význam spolu so sociálnym prehľadom pre identifikáciu rizík a sledovanie pokroku v oblasti vzostupnej sociálnej konvergencie;

5. pripomína, že sociálne investície môžu mať pozitívny vplyv na hospodársky rast, produktivitu a konkurencieschopnosť, čím sa podporí aj fiškálna udržateľnosť a zároveň sa posilní vzostupná sociálna konvergencia; vyzýva Komisiu a Radu, aby považovali sociálne investície za základ udržateľného rastu;

6. zdôrazňuje, že plán Komisie pre cenovo dostupné bývanie by sa mal lepšie začleniť do európskeho semestra, pričom v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny by sa mal klásť väčší dôraz na cenovo dostupné, udržateľné a dôstojné bývanie; pripomína signatárom Lisabonskej deklarácie o európskej platforme na boj proti bezdomovectvu cieľ odstrániť bezdomovectvo do roku 2030;

7. zdôrazňuje, že investície do vzdelávania, zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie sú strategickou sociálnou investíciou s dlhodobou návratnosťou pre konkurencieschopnosť a súdržnosť;

8. zdôrazňuje, že medzigeneračná spravodlivosť sa musí stať štrukturálnou zložkou európskeho semestra; vyzýva Komisiu, aby v rámci svojej stratégie medzigeneračnej spravodlivosti začlenila ukazovatele dobrých životných podmienok mladých ľudí, prístupu ku kvalitným pracovným miestam, cenovej dostupnosti bývania, vzdelávania a zručností do rámca posudzovania európskeho semestra a aby systematicky hodnotila dlhodobé vplyvy fiškálnych a reformných odporúčaní;

9. uznáva, že členské štáty sa zaviazali investovať 5 % HDP ročne do základných obranných požiadaviek a súvisiacich výdavkov na bezpečnosť do roku 2035, a to aj aktiváciou národnej únikovej doložky; zdôrazňuje, že v rámci európskeho semestra sa takéto výdavky musia plánovať koordinovane;

10. konštatuje, že odporúčania európskeho semestra v roku 2026 budú zohrávať zásadnú úlohu pri vypracúvaní národných a regionálnych plánov partnerstva; domnieva sa, že reformy a investície by sa mali vyberať na základe efektívnosti a účinnosti, s akou riešia príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny;

11. podporuje demokratickejší proces európskeho semestra, v rámci ktorého sa Parlament výrazne podieľa na určovaní priorít hospodárskej politiky a prijíma rozhodnutia v oblasti správy hospodárskych záležitostí; trvá na systematickom zapájaní sociálnych partnerov, organizácií občianskej spoločnosti a regionálnych a miestnych aktérov do procesu európskeho semestra;

12. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.